



# Wandeling rond de peelvennen in Nederweert

Gerard Hendriks, Weert

De wandeling rond de vennen van De Banen, Sarsven, Kwegt en Schoolkuilen is ca. 15 km lang en kan ingekort worden tot ca. 9 km. Weert en Nederweert zijn gelegen op een horst omgeven door een laag gebied van moerassen en peelvennen. Ten oosten en ten zuiden van Nederweert zijn de peelvennen tussen 1992 en 2017 door het Limburgs landschap hersteld. Tevens heeft er een herinrichting van de omgeving plaatsgevonden waarbij beken verlegd zijn en nieuwe natuur- en landbouwgebieden zijn ingericht. Door de bijzondere flora en fauna is het vennengebied een van de pareltjes in het Midden-Limburgse landschap.

## Het vertrekpunt

Het vertrekpunt is de Dagcamping De Houtsberg, Banendijk 2a, 6034 te Nederweert-Eind. Te bereiken via de verbindingsweg tussen Nederweert-Eind en Leveroy.

## De wandeling

Om de wandeling gemakkelijker te kunnen lopen is daar waar



Dagcamping De Houtsberg

mogelijk gebruik gemaakt van het Wandelroutenetwerk van de gemeente Nederweert. In de beschrijving zijn de paalnummers van dit netwerk aangegeven met: (kn.0). We vertrekken vanaf kn.38 (**punt 1**) bij de toegang van de Dagcamping De Houtsberg en lopen richting kn. 40. Na 45 meter gaan we naar rechts tussen de verkeerspaaltjes door over een onduidelijk graspad richting de verkeersweg. Het pad draait achter de grondwal naar links. We hebben de verkeersweg dus rechts van ons. We negeren na ca. 130 meter een pad naar links. Daar waar het hoofdpad bij kn.40 naar rechts gaat, vervolgen we onze route naar links en komen via een bospad en een graspad bij een verharde weg bij kn.17. Hier gaan we naar rechts en na 110 meter bij kn. 16 naar links richting kn.15. Bij het einde van het bospad komen we op

een zandweg met aan de linkerzijde kn.15. We steken deze zandweg over en gaan via een onduidelijk pad aan de linkerzijde van de sloot naar kn.13. Onderweg zien we, voorbij de sloot aan de rechterzijde, een restant van het Vlakwater. Een oorspronkelijk groot laag gelegen gebied. Direct na het ven vervolgen we het pad naar links door een bos. We komen nu bij een verharde weg met aan de linkerzijde kn.13. Voor ons zien we De Banen.

*Vanaf Nationaal Park De Groote Peel tot de Moeselpeel, net onder Weert, vormen de oude Peelvennen nu een parelsnoer van vennen. Ze maakten oorspronkelijk deel uit van een oude rivierbedding waarin veen ontstond.*

*Uit archeologische vondsten blijkt dat tussen 10.000 en 3.000 jaar voor Christus al mensen op dit veen hebben gewoond. En dat de mensen in de middeleeuwen hier al turf staken. Waarschijnlijk staken ze de turf 'in banen', vandaar de naam van het gebied. Het gebied de Banen is door het Limburgs landschap in 1968 aangekocht. Het was toen bijna geheel dichtgegroeid met wilgen en nagenoeg verland.*



Loopvlinder naar de vogelkijkhut

In de vijftiger jaren is door De Banen de Rietbeek aangelegd voor de afvoer van landbouwwater. Het vermeste water uit de omgeving, en de verdroging eisten hun tol. In 1992 startte een groot natuurherstelproject, dat resulteerde in een spectaculair succes. De karakteristieke venflora was verbluffend. Planten van het zeldzame oeverkruidverbond, waaronder maerashertshooi, glaskroos en maerasweegbree kwam weer tevoorschijn. In 2016 is de Rietbeek verlegd en is het vengebied van De Banen uitgebreid en ontgaan van voedselrijke grond begroeid met elzen en wilgen.

We steken de weg over en zien aan de rechterzijde kn.11. Van hieruit lopen we over een bruggetje naar links richting kn. 82. Het pad loopt slingerend door een bos. Bij de verlegde Rietbeek vervolgen we het pad naar links. Onderweg naar kn. 82 kunnen we aan de linkerzijde bij een kijkhut genieten van de vele watervogels. Ook staat er een informatiebord met de geschiedenis van het gebied. Vanaf de kijkhut lopen we vervolgens naar en langs de Rietbeek. Na 800 meter langs de beek vervolgen we het pad naar links door een poortje met hierachter een rustbank. Via loopvlanders komen we bij een bos. Zichtbaar is nog de oude loop van de Rietbeek nabij de bosrand. We steken de oude loop over en lopen in het bos door een poortje. Aan de linkerzijde zien we kn. 82. We gaan nu rechtdoor naar kn.79. Het pad loopt door een bos waarin ook wilde grazers kunnen voorkomen. We gaan door een poortje en komen via een graspad bij een verharde weg (kn79, Visdijk) Hier gaan we naar links richting kn.32.



Sculptuur van jagers in de oudheid

Aan de overzijde van de weg zien we het in 2016 aangelegd natuurgebied Rowven in het verleden werd hier leem afgegraven voor een nabij gelegen steenfabriek.

Onderweg naar kn. 32 zien we aan de linkerzijde een sculptuur van een jager met verwijzing naar de steentijd. Op een boomstom is informatie weergegeven.

In een bocht naar rechts gaan we bij kn. 32 links het grindpad in, richting knooppunt 34. Het pad draait bij een broederlijk

vervlochten eik naar rechts. Na 80 meter zien we aan de rechterzijde een gabelbos.

Gagel werd vroeger vaak in plaats van hop gebruikt om bier te kruiden. De bladeren werden gebruikt om huidziekten te genezen of voor het zetten van thee.

Vorbij dit gabelbos bij een Y – splitsing (kn.34) gaan we naar rechts naar kn.35. Aan de rechterzijde zien we over een poort het Sarsven met ervoor een sculptuur van een visser in een boomkano.



Loopvlander door het Sarsven



Uitkijktoren bij het Sarsven

Na de oprichting van het Limburgs Landschap in 1931 konden zij in 1941 een deel van het Sarsven aankopen. De peelvennen zoals De Zoom, het Sarsven en De Banen dreigden te verdrogen door ontginningen in de omgeving. Vanaf 1953 werd om verdroging tegen te gaan water vanuit de Noordervaart (Moaswater) ingelaten. Hierdoor werd het venwater kalk- en voedselrijk. Na afkapping van dit gebiedsvreemd water en verdere aankoop van grond is rond 2010 het gebied afgegraven tot de minerale zandbodem.

Bij kn. 35 gaan we rechtdoor naar kn.36. Het pad draait na 300 meter naar rechts en loopt over een vlonder het bos in.



Voordat we het pad naar links vervolgen kunnen we aan de rechterzijde vanaf een uitzichttoren genieten van het uitzicht over het Sarsven.

We verlaten het bos, lopen langs de Einderbeek, steken de verkeersweg over en vervolgen het bospad rechts van een poort. In het bos bij kn.36 lopen we recht door richting kn.37. Na een ven aan de linkerzijde steken we de Einderbeek over en gaan gelijk naar links langs de Einderbeek (afwijkend van de knooppuntroute). Bij de T – splitsing gaan we naar rechts.



*Uitzichtpunt bij de Kwegt*

Aan de linkerzijde zien we de Kwegt. Een verharde weg met de naam Kwegt liep tot 2016 door dit gebied. Tijdens het graven van het kanaal Wessemer-Nederweert in 1922-1923 is de vrijkomende grond gebruikt om de Schoorkuilen, waardoorheen het kanaal gegraven moest worden, mee op te vullen. Alleen een klein ven aan de oostzijde van de Kwegt met de naam Schoonwater bleef behouden. Dit ven is in 1996 nog schoon gebaggerd. Omdat voor de aanleg van de verbrede A2 bij Eindhoven in 2007-2008 veel grond nodig was, konden de oorspronkelijke vennen (zowel de Kwegt als aan de overzijde van het kanaal gelegen Schoorkuilen) ontdaan worden van grond en leem afkomstig uit het kanaal om deze vervolgens naar Eindhoven te vervoeren. Door later de verharde weg uit het gebied te halen, konden de uitgegraven 6 vendelen tot één groot ven worden samengevoegd.

Het is nu, evenals de andere vennen, een vogelrijk gebied. Bij een verharde weg met parkeerplaats, waar we nu bij uit komen, kunnen we van het uitzicht genieten. We steken de verharde weg over en gaan via een half verhard pad naar kn.37. Bij kn.37 komen we op een T – splitsing met vóór ons het Kanaal Wessemer-Nederweert. **(punt 2)**

### Verkorte route

Degenen die 10 kilometer willen lopen gaan hier naar links en na 1,3 kilometer bij kn.37 naar links. Na 100 meter bij kn.46 gaan we weer naar links. **(punt 4)** Lees verder bij 'Vervolg korte en lange route'.

### Lange route

We gaan naar rechts naar kn.23, bij een verharde weg (Houtsweg) en vervolgen onze tocht naar links over een brug en een verkeersweg (Wessemerdijk) richting kn.24-25. Links zien we het Hof van Schoor. **(punt 3)** Via kn.24 komen we bij kn. 25 bij een kapel.



*Kapel O.L.V. van Lourdes in Schoor*

In 2016 heeft het buurtschap Schoor het honderdjarig bestaan van de Onze-Lieve-Vrouw van Lourdeskapel gevierd. De kapel is in de jaren vijftig uitgebreid met een zaaltje. De kapel is zondags na de mis van 10 uur te bezichtigen.

Hier gaan we links af richting kn.27. Bij een Y – splitsing naar links. Bij een T – splitsing naar rechts langs het kanaal. Na 300 meter gaan we tussen twee woningen door het grindpad naar rechts in. Bij een T – splitsing met een betonweg deze naar links volgen.

De weg loopt tussen de Schoorkuilen door. Het ven aan de linkerzijde heeft veel last van watercrassula. Deze uit Australië afkomstige invasieve exoot verspreidt zich snel en bedreigt het habitatype van vennen. Venoevers kunnen hierdoor totaal overwoekerd worden. Uitroeien van deze exoot blijkt vrijwel onmogelijk. Eind 2017 heeft het Limburgs Landschap nog d.m.v. plaggen geprobeerd de exoot te bestrijden.

Het rechter ven sluit aan de overzijde van de autoweg A2 aan op de Roeventerpeel. Ook hier zijn de bij het graven van het kanaal gedichte vennen weer uitgegraven.



Wilgeneland in een der vennen

Net voorbij de vennen bij een bocht in de weg rechts, staat een rustbank en informatiebord. Hier gaan we via een voetgangersdoorgang 5 meter voor een poort, naar links. Via dit in het vroege voorjaar 2018 aangelegd, nog onduidelijk pad, lopen we evenwijdig aan de afrastering, tot we via een doorgang uitkomen bij een verharde weg langs het kanaal (Wessemmerdijk). Hier gaan we naar rechts. Mede vanwege de veiligheid lopen we aan de linkerkant met zicht op het verkeer en het kanaal. Dit helaas minder mooi stuk vervolgen we tot de spoorbrug. Hierachter gaan we gelijk naar rechts via een graspad naar boven en steken via een voetgangers/spoorbrug het kanaal over. Aan de overzijde komen we bij een verharde weg. We gaan naar rechts onder het spoor door (kn.72) en nemen gelijk links het grindpad langs het kanaal. Na 700 meter bij een knik in de weg zien we aan de linkerkant kn. 45. Hier gaan we naar rechts door een klappoortje richting kn. 44. We lopen door een wei langs een bosrand. Na het verlaten van de wei komen we op een T – splitsing.

*We zijn nu in het gebied Wellensteyn. Het oorspronkelijk laag gelegen gebied werd omstreeks 1926 bij het graven van het Kanaal Wessem-Nederweert met de vrijkomende grond opgehoogd. Vanaf 1940 tot 1960 zijn er naaldbomen aangeplant. Na de aankoop door het Limburgs Landschap in 1972 is het oorspronkelijke productiebos omgevormd tot een natuurlijk bos.*

We vervolgen de route naar rechts richting kn.44. Na een bocht naar links gaan we na 10 meter op een Y – splitsing naar links (we gaan niet naar kn. 44). Bij een T – splitsing nemen we de brede zandweg naar links. Daar waar rechts het natuurgebied begint (kn.46) gaan we naar rechts (**Punt 4**)

## Vervolg korte en lange route

We vervolgen de tocht (vanaf kn. 46 punt 4) richting kn. 38 bij De Houtsberg. Via het zandpad gaan we net voor de Kwegt bij een eik naar rechts over een houtwal met prachtige monumentale bomen.



Houtwal met monumentale bomen bij de Kwegt

Het pad gaat na 400 meter scherp naar links. Aangekomen bij een verharde weg met links een uitzichtpunt gaan we naar rechts, waar we na het oversteken van een verkeersweg weer bij ons vertrekpunt uitkomen.

**Met dank aan het Limburgs Landschap en vrijwilligers van Stichting Groen Weert.**

Foto's van de schrijver  
Routekaartje: Rim Beckers

